Lapin oikeusaputoimisto
Kemin toimipaikka
Valtakatu 39 2. krs
94100 KEMI

Asiantuntijalausunto
Täydennys

14.10.2022

Eduskunnan lakivaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LÄHESTYMISKIELLON TEHOSTAMISTA KOSKEVAKSI LAIKSI, HE 143/2022

Asianosaisten oikeudellinen apu:

Ehdotuksessa osapuolten mahdollisuus saada avustaja valtion varoista on muotoiltu eri tavalla hakijan ja vastaajan osalta. Tähän liittyvästä kohtuuttomasta tilanteesta vastaajan näkökulmasta kirjoitin aiemmin varsinaisessa lausunnossani.

Vastaajan osalta avustajan saaminen valtion varoista on sidottu tilanteisiin, jossa vaaditaan valvontaa. Hakijan osalta avustajan saaminen on sidottu asian ja henkilökohtaisten olosuhteiden arviointiin ja se on siten käyttöalaltaan huomattavasti laajempi. Koska tavoitteena uudistuksella on uhrin aseman parantaminen, muutos on tältä osin perusteltu ja oikea.

Avustajan tarpeen ja valtion varoista määrättävän avustajan edellytysten osalta on olennaista tunnistaa tilanteet, joissa avustajan käyttämiselle on selkeä peruste ja tarve. Näin vältetään se, ettei avustajan määrääminen valtion varoista muodostu tosiasiassa käytännöksi kaikissa lähestymiskieltoasioissa.

Teknisesti valvottu lähestymiskielto:

Valvonta on ehdotuksessa sidottu laajennetun lähestymiskiellon tilanteisiin ja tästä syntyi keskustelua kuulemistilaisuudessa.

Ehdotuksen taustalla on ymmärtääkseni tavoite saada käyttöön toimiva ja tehokas keino lähestymiskiellon toteuttamiseen vakavissa tilanteissa.

Näkemykseni mukaan valinta perusmuotoisen ja laajennetun lähestymiskiellon välillä ei ole rikoksen tai sen uhan vakavuus- tai törkeysarviointia. Kyse on sen sijaan tarkoituksenmukaisen keinon valinnasta.

Tästä näkökulmasta katsottuna valvonnan rajaaminen ainoastaan laajennetun lähestymiskiellon tilanteisiin ei välttämättä ole perusteltua.

Valvonnan määräämisen edellytykset tulisikin säännöksissä liittää rikoksen tai sen uhan vakavuuteen tai muihin olosuhteisiin liittyviin erityisiin syihin riippumatta siitä, millainen lähestymiskielto asiassa haetaan tai määrätään. Valvonta on syytä kuitenkin rajata vakavimpiin tilanteisiin.

Kemissä 14. lokakuuta 2022

Isomaa Päivi 91229272R

Allekirjoittaja Isomaa Päivi 91229272R
DN: cn=Isomaa Päivi 91229272R, c=FI, o=Oikeusministeriö, email=paivi.isomaa@oikeus.fi
Päivämäärä: 2022.10.14 14:28:45 +03'00'

Päivi Isomaa
julkinen oikeusavustaja, asianajaja, Kemi
Lapin oikeusaputoimisto
Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Valtakatu 39 2. krs, 94100 KEMI
Puhelin +358 29 56 61500
Sähköposti paivi.isomaa@oikeus.fi, lappi.oikapu@oikeus.fi
www.oikeus.fi